

EUROPESE VERENIGINGEN EEG-(STRAF)RECHT

R. van Camp en H. de Doelder*

In november 1989 werd te Brussel door het Directoraat-Generaal Financiële Controle (DG XX) van de Commissie van de Europese Gemeenschappen (EG) een symposium georganiseerd, waarin de juridische bescherming van de financiële belangen van de EG centraal stond. Juristen uit de EG-landen waren bijeen om te spreken over de verschillende wijzen, waarop elke lidstaat de financiële belangen van de EG beschermt, niet alleen op het meer theoretische niveau van de wetgeving, maar ook op het niveau van de rechtspraak.

Op initiatief van DG XX werden in de diverse lidstaten achtereenvolgens verenigingen opgericht, die de bescherming van de financiële belangen van de EG in hun vaandel schreven. Zo werd in november 1990 de Nederlandse Vereniging tot bestudering van het recht betreffende de financiële belangen van de EG opgericht en in februari 1991 het Belgisch Centrum voor de studie van de toepassing van het gemeenschapsrecht in financiële en strafrechtelijke aangelegenheden. Als leden werden ingeschreven leden van de zetel (zittende magistratuur), leden van het openbaar ministerie, politieambtenaren, advocaten, douaneambtenaren, ambtenaren van diverse ministeries en produktschappen, bedrijfsjuristen, alsmede leden van de universitaire gemeenschap. De onderlinge discussies tussen deze diverse beroepsgroepen zijn zeer vruchtbaar voor een juiste visie op het gemeenschapsrecht en staan ten dienste aan het meer bekendheid geven aan Europese regelingen die van belang zijn.

De Belgische vereniging organiseerde op 19 en 20 september 1991 in het Europacollege te Brugge een residentieel seminarie m.b.t. de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschap. Dit seminarie werd ingericht met het oog op een academische, maar tevens praktijkgerichte scholing. De akten van deze studiebijeenkomst zullen eerstdaags gepubliceerd worden. Dit seminarie was niet slechts toegankelijk voor de leden van het Centrum, maar tevens voor een groot aantal Belgische magistraten en politieke diensten en delegaties van de zusterverenigingen.

De Nederlandse Vereniging heeft in oktober 1991 een driedaags congres georganiseerd, dat in het teken stond van het streven naar een harmonisatie van die artikelen uit de wetboeken van strafrecht van de lidstaten, die betrekking hebben op valsheid in geschrift, subsidiefraude, fraude van rechtspersonen, internationale rechtshulp en andere juridische aspecten van grensoverschrijdende EEG-fraude. Alle EG-landen, met uitzondering van Luxemburg, werden vertegenwoordigd door deskundige sprekers, die allen het recht in hun land aan de deelnemers verduidelikten. Alle sprekers beantwoordden dezelfde vragen, die gesteld waren n.a.v. een video-opname, die tevoren aan de sprekers was toegezonden en die ook aan het begin van het symposium was vertoond. Het congres dat plaatsvond aan

* R. VAN CAMP is voorzitter van het Centrum voor de Studie van de Toepassing van het Gemeenschapsrecht in Financiële en Strafrechtelijke Aangelegenheden. H. DE DOELDER is voorzitter van de Nederlandse Vereniging tot bestudering van het recht betreffende de bescherming van de financiële belangen van de EG.

de Erasmus Universiteit te Rotterdam werd bijgewoond door ruim 150 deelnemers uit binnen- en buitenland. De lezingen, waarin duidelijk werd gemaakt dat er enorm veel verschillen in de diverse wettelijke bepalingen zijn, zullen in boekvorm worden uitgegeven en in de zomer van 1992 aan de deelnemers en overige belangstellenden toegezonden.

Naast dit congres organiseerde de vakgroep Strafrecht en Strafprocesrecht van de juridische faculteit van de Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg een cursus voor leden van buitenlandse zusterverenigingen, waarin in enkele dagen aan de deelnemers enige typische facetten van de Nederlandse strafrechtspleging werden gedemonstreerd.

Verschillende leden van het Centrum en van de Vereniging kregen in de loop van 1991 en 1992 de gelegenheid zich verder te scholen tijdens colloquia, seminars en symposia, gehouden te Cambridge, Florence, Londen, Parijs, Santander, Würzburg en Verona. Op het programma staan onder meer bijeenkomsten in Parijs, Rome en Teramo.

Het Centrum en de Vereniging hebben met succes geprobeerd in België en Nederland de aandacht te vestigen op de interessante ontwikkelingen op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de EG. In het algemeen kan worden geconstateerd, dat de belangstelling voor de problematiek in die landen is gegroeid.

Zo is door de Raad van Ministers van Justitie in 1991 (onder Nederlands voorzitterschap) prioriteit toegekend aan de bestrijding van EEG-fraude en goedkeuring verleend aan het inrichten van een Europees documentatiecentrum, aan welk object zowel in België als in Nederland zal worden gewerkt.

Het zwaartepunt van het Belgisch Centrum zal in 1992 liggen op het inrichten (tijdens de maanden november en december) van twee nederlandstalige en twee franstalige trainingsdagen voor Belgische magistraten, opsporingsambtenaren, leden van de politieke diensten, advocaten en wetenschappers. Enkele Nederlandse en Franse magistraten zullen worden uitgenodigd om deze trainingsdagen bij te wonen. Opzet is deze multidisciplinaire groep nog meer vertrouwd te maken met het fenomeen van de anti-communautaire fraude en hen deze keer te leren dit fenomeen op een zo concrete en zo praktisch mogelijke manier aan te pakken, dit zowel in onderlinge samenwerking als in samenwerking met de bevoegde diensten van de andere lidstaten en van de Europese Commissie. Hiertoe zal de nodige basisinformatie verstrekt worden m.b.t. de financiële werking van de EG, de meest voorkomende fraudegevallen, de communautaire en nationale inrichting van de opsporing en de bestrijding van deze fraude. Tevens zullen nadere gegevens verstrekt worden o.m. m.b.t. de te volgen vervolgings- en onderzoeksstrategie, de toepasselijke wetsomschrijvingen, de bijzondere problemen bij het onderzoek, zoals huiszoeking, inbeslagneming, expertises enz., de communautaire en de internationale rechtshulp en de rechten van de verdediging.

De Nederlandse vereniging zal het komend jaar prioriteit toekennen aan de kennisverhoging over de Nederlandse situatie. In dat kader zal op 19-20 november 1992 in samenwerking met het Centrum voor Rechtshandhaving en Europese Integratie van de Rijksuniversiteit te Utrecht een tweedaags congres worden georganiseerd over de bestuursrechtelijke uitvoering en handhaving van gemeen-

schapsrecht in Nederland. Juist voor diegenen die voornamelijk strafrechtelijk zijn georiënteerd lijkt dit gebied niet erg bekend. Voor een juist begrip van de EEG-fraude is echter een behoorlijke kennis van de verschillende administratief-rechtelijke regelingen en procedures vereist. Tijdens het congres zal vooral aandacht worden geschonken aan landbouw en visserij en aan in- en uitvoer.

In het Belgische Centrum wordt gewerkt aan de opbouw van een documentatiecel, toegankelijk voor de leden. Ook zijn besprekingen aan gang voor wat betreft het verspreiden van een informatieblad. Het moet immers voor de Europese rechtspractici duidelijk zijn dat een gezond beheer van de financiën van de Gemeenschap geen verre abstractie is, en niet een aangelegenheid die slechts de Raad van Ministers, de Commissie en het Europees Parlement aanbelangt, maar een gegeven is, een bron van rechten en plichten waarbij zij rechtstreeks betrokken zijn. Te meer daar het communautaire, economische en financiële recht meer en meer nationaal economisch en financieel publiekrecht rechtstreeks of onrechtstreeks gaat bepalen en soms zelfs exclusief terrein wordt van de Europese wetgever.

Opzet en streefdoel van het Centrum en de Vereniging is de noodzaak permanente vorming te verzorgen, gezien de steeds verdergaande ontwikkeling van het gemeenschapsrecht en de verdere uitwerking van de Europese samenwerking op justitieel en politieel gebied.